

Dokument nr. 8:56

(1999-2000)

Forslag fra stortingsrepresentantene Carl I. Hagen, Øyvind Vaksdal og Øyvind Korsberg om å be Regjeringen som generalforsamling i Statoil om å skifte det sittende styre til fordel for et nytt med nødvendig kompetanse, samt gi instruksjer til styret vedrørende den lederlønnspolitik og det ventelønnssystem (fallskjermssystem) selskapet skal følge.

Til Stortinget

Bakgrunn

Det sittende og det forrige Statoil-styrets mangelfulle kompetanse i forbindelse med lederlønns- og fallskjermavtaler overfor tidligere konsernsjef Harald Norvik og muligens andre i lederstillinger er i den senere tid blitt kjent for offentligheten. Det forrige styret ble skiftet ut, men når det nytnevnte styret også demonstrerer sin manglende forståelse for samfunnsvirkningen av den etterlønns- og pensjonsavtale for den 53 år gamle konsernsjef Harald Norvik som selv sa opp sin stilling som konsernsjef som det nye styret inngikk, kan ikke styret bli sittende.

Det at det etableres en rett for styret til å si opp konsernsjefen mot en etterlønn på en til to årslønner, er akseptabelt for å unngå rettsaker vedrørende oppsigelsen, samt unngå krav om å stå i stilling mens saken verserer for rettsapparatet. En slik lønn er betaling for å slippe en retts sak og er til gjensidig fordel for begge parter. En skyhøy lønn frem til pensjonsalder 6–7 år senere og deretter en skyhøy pensjon for en sjef som selv sier opp sin stilling er hårreisende og et hån mot vanlige arbeidsfolk og særlig i en hundreprosent eiet statsbedrift.

Dersom Stortinget og Regjeringen passivt godtar styrets handlemåte ved å unnlate å reagere, vil enhver anmodning fra statsminister, finansminister, regjeringsmedlemmer og stortingsrepresentanter til arbeidstakere om å vise moderasjon ved lønnsoppjøret falle på steingrunn, i tillegg til å være en hån overfor vanlige arbeidsfolk. Det er ille nok at troverdigheten til Landsorganisasjonen er borte gjennom LO-leder Yngve Hågensens deltakelse i utformingen av Norviks lønnsavtale som styremedlem i Statoil om ikke Regjeringens og Stortingets autoritet og troverdighet også skal ofres på Harald Norviks alter.

I en vanlig privateid og børsnotert bedrift ville det være lite nasjonalforsamlingen og regjeringen kunne

foreta seg hvis eierne, dvs. aksjonærene, valgte å opptre uklokt, samt sløse vekk sine penger. Når det imidlertid gjelder en statsbedrift er det nasjonalforsamlingen og regjeringen som utøver aksjonærmakten på vegne av de egentlige eiere, nemlig den norske befolkning som skattebetalere, og da medfører det en moralsk plikt for disse til å reagere. Dette burde særlig gjelde for de politikere, stortingsrepresentanter og partier som ofte fremhever behovet for at staten skal eie bedrifter for derved å sikre en forsvarlig rettfærdig og samfunnsgavnlig kontroll med bedriften, som den nye Arbeiderparti-regjeringen med statsminister Stoltenberg i spissen, gjør.

Når statsminister Stoltenberg allikevel i spontanspørretimen 29. mars 2000 sier at han har tillit til styret i Statoil, samtidig som han klargjør at han synes styret har handlet uklokt og at høye lederlønnsøkninger og fallskjerm gir uheldige signaler før lønnsoppjøret, bedriver han en uakseptabel form for dobbelkommunikasjon. Når statsminister Stoltenberg hevder at styret i Statoil må stå for de forretningsmessige vurderinger er det mye riktig, men en totalt unødvendig fallskjerm eller gave på ifølge Aftenposten 29. mars 2000 av Vital beregnet til en verdi på 29 mill. kroner er forretningsmessig grovt uansvarlig og fullstendig i strid med all samfunnsmoral. Det å gi bort 29 mill. kroner av aksjonærenes penger er det stikk motsatte av å ivareta forretningsmessige hensyn på vegne av selskapets eier og viser at styret fullstendig mangler gangsyn når det gjelder hvor styrets lojalitet skal befinne seg. Dersom et normalt aksjeselskaps styre hadde gitt bort selskapets penger totalt unødvendig og handlet forretningsmessig uklokt ville selvsagt aksjonærene benyttet seg av sin rett til å bytte ut styret med et nytt styre med bedre kompetanse. Det er meningsløst om et styre i et selskap eiet av staten skal være fullstendig fritatt for kontroll fra ei-

ernes side eller ha en særegen maktposisjon i forhold til eierne, slik olje- og energiminister Olav Axelsen egentlig ga uttrykk for i sitt svar på spørretimespørsmål fra Øyvind Vaksdal 29. mars 2000. Det olje- og energiministeren egentlig sa var at det er styret i Statoil som skal ha all makt og at staten som eier ikke skal blande seg bort i driften av selskapet eller gi retningslinjer for selskapets virksomhet. Da er det virkelig grunn til å spørre om hvorfor i all verden Arbeiderpartiet har ment så lenge at staten skal være eier av Statoil.

Når hovedgrunnen til at enkelte har ment og mener at Statoil bør være eiet av staten har det vært eller er fordi staten som eier skal sikre en samfunnsmessig forsvarlig styring med selskapet. Nå er det altså avslørt at det er det stikk motsatte det sittende styret i Statoil bedriver. Ved sin uansvarlige handlemåte i lønns- og fallskjermesaken har styret opptrådt slik at mulighetene for å få gjennomslag for et fornuftig lønnsoppgjør er betydelig underminert av LO-leder

Yngve Hågensen og det nye Statoil-styret. Hvis Stortingets flertall også slutter opp om statsminister Stoltenbergs godkjenning av Norviks fallskjerm ved å unnlate å gjennomføre klare direktiver til et nytt Statoil-styre, vil det være et meget negativt styringssignal til de norske fagorganiserte og store lønnstakergrupper.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes derfor følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen som generalforsamling i Statoil om å skifte det sittende styre til fordel for et nytt med nødvendig kompetanse, samt gi instruksjer til styret vedrørende den lederlønnspolitik og ventelønnsystem (fallskjermssystem) selskapet skal følge.

29. mars 2000